

Processbeskrivning - Gemensam arbetsprocess för operativa mål

Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) beskriver de operativa målen. Den innehåller *övergripande mål* som gäller för hela livsmedelskedjan. Den innehåller även *fokusområden* med tillhörande *effektmål* där det är mest angeläget att nå en förbättring.

På nivån under dessa finns *operativa mål* som är mer detaljerade. Till de operativa målen finns *aktiviteter* som bidrar till att de operativa målen uppfylls.

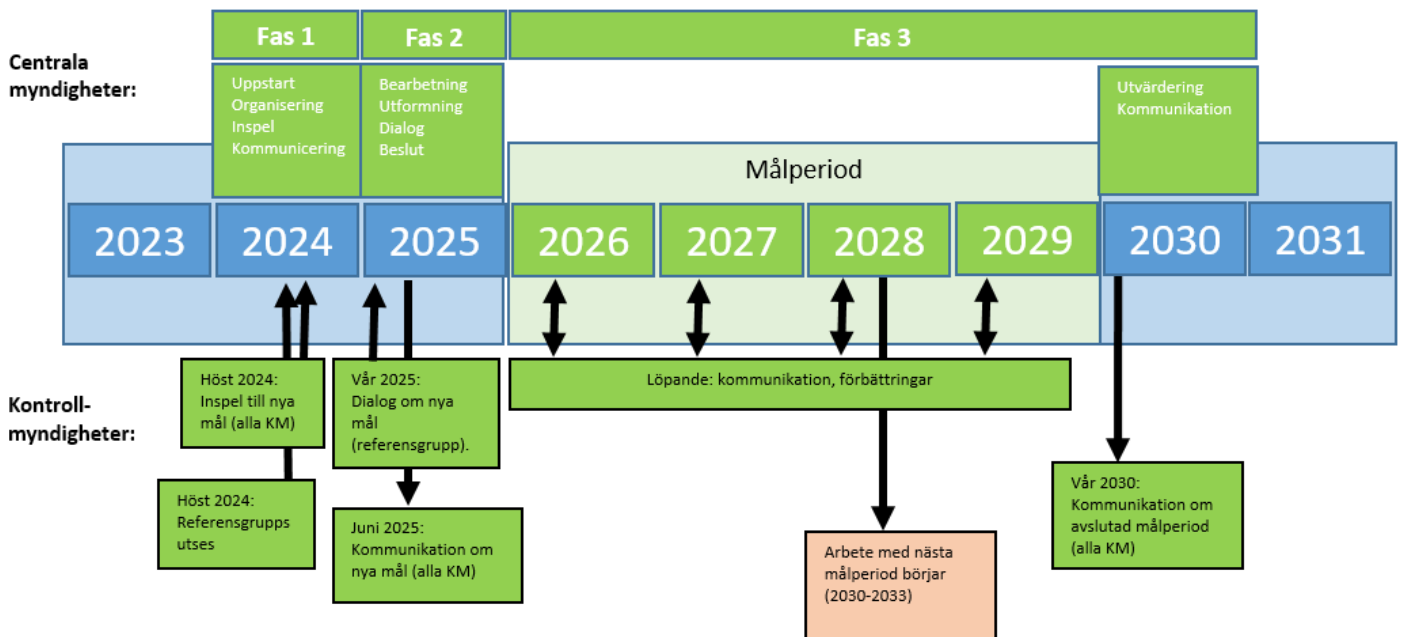
Läs mer om operativa mål och den nationella kontrollplanen på NKP-webben.

[Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan](#)

Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen är centrala myndigheter i processen. När kontrollmyndigheter nämns i processen menas samtliga behöriga myndigheter och organ med delegerade uppgifter.

Den gemensamma arbetsprocessen för operativa mål består av tre faser, se bild 1 nedan. Ansvaret för att driva processen ligger på de centrala myndigheterna.

Bild 1. Visualisering av den gemensamma processen för operativa mål, med fokus de steg i processen där kontrollmyndigheterna kan vara delaktiga.

Fas 1. Uppstart – organisering och insamling av information

Den gemensamma arbetsprocessen påbörjas cirka 1,5 år innan en ny målperiod börjar.

Organisering

Gemensam arbetsgrupp

För att få det myndighetsgemensamma arbetet att fungera ska det finnas en gemensam arbetsgrupp med representanter från varje central myndighet. Denna grupp ska driva och samordna arbetet framåt och deltagarna bör vara öppna för i vilka skeden de olika centrala myndigheterna kan skapa samsyn, finna synergier och samarbeta. Gruppen ska vara aktiv under processens samtliga faser, vilken arbetsinsats som krävs kan däremot variera från period till period.

När arbetsgruppen nämns i processen menas de centrala myndigheterna som ingår i den myndighetsgemensamma arbetsprocessen.

Referensgrupp

För att kontrollmyndigheterna ska vara delaktiga i arbetet med de operativa målen och för att skapa relevanta mål är det viktigt att samarbeta med dem som utför kontroll, dem som följer upp kontrollen och eventuellt andra berörda intressenter. Därför ska det redan i processens första fas skapas en referensgrupp som kan användas under processens samtliga faser. Det är den gemensamma arbetsgruppens uppgift att skapa referensgruppen.

Referensgruppen bör:

- vara representativ vad gäller stora och små kontrollmyndigheter.
- bestå av personer med kompetens inom olika relevanta områden i livsmedelskedjan.

Informera och samla information

När fas 1 inleds kommunicerar den gemensamma arbetsgruppen med kontrollmyndigheterna om att arbetet med att ta fram nya operativa mål har påbörjats och att det nu finns möjlighet att påverka genom att lämna in idéer och förslag till nya mål och möjliga aktiviteter. Kontrollmyndigheterna kan också informera om vad som är prioriterat hos dem, och vad som skulle kunna tas med i ett kommande operativt mål.

Det här är en informationsinsats för att synliggöra att arbetet med operativa mål har startat och för att skapa engagemang för att bidra till målarbetet.

Den gemensamma arbetsgruppen har tillgång till flera olika kommunikationskanaler som kan användas för att sprida informationen, till exempel de centrala myndigheternas webbplatser, olika typer av nätverks- eller informationsmöten eller andra typer av kommunikationskanaler/plattformar som redan finns hos de centrala myndigheterna. Det ska vara enkelt att lämna in förslag och idéer till nya mål.

Utöver informationsinsatsen som sker särskilt i fas 1 är utgångspunkten att varje central myndighet löpande i sitt dagliga arbete sparar information och förslag som kan vara relevanta att ta hänsyn till i framtagandet av operativa mål.

Förslagen och information bör inhämtas brett från livsmedelskedjans olika led och intressenter och kan till exempel komma ifrån:

- fokusområden och effektmål i NKPN
- tidigare inlämnade förslag till operativa mål
- erfarenheter från tidigare målperioder, både bra och dåliga
- EU-kommissionens revisioner
- uppmärksammade brister i kontroll/kontrollmetodik
- omvärldsbevakning av marknaden, media, rapporter, forskning och liknande
- klagomål från myndigheter, branscher, företag, anställda eller konsumenter

Det är den gemensamma arbetsgruppens uppgift att samla in information och förslag.

Fas 2. Utforma mål, aktiviteter och stödmaterial

I fas 2 skapas nödvändiga underlag inför den kommande målperioden.

Utforma mål

Den information som kommit in bearbetas av de centrala myndigheterna var för sig, för att få fram vilka områden som är viktigast för just dem. När preliminära förslag till mål finns diskuterar arbetsgruppen förslagen för att se om det finns möjlighet till synergier. Det kan till exempel vara att de centrala myndigheterna kan:

- ta ett större grepp på områden som flera anser är viktigt
- ha aktiviteter som bidrar till att uppfylla varandras mål
- samarbeta på olika sätt
- dela lärdomar

Sedan arbetar varje central myndighet vidare med utformning av sina mål utifrån sina rutiner och i samarbete med relevanta sakkunniga, exempelvis sakområdesexperter. Dialog förs under våren med referensgruppen om förslagen. Målen beslutas därefter av respektive central myndighet senast i april året innan den nya målperioden startar.

Informera om kommande mål

När målen är beslutade samordnar arbetsgruppen en informationsinsats som innehåller de beslutade målen, samt en motivering till varför målen har valts. Om det bedöms relevant kan även återkoppling ges på de förslag som inte har beaktats, exempelvis förslag som inkommit från en stor mängd kontrollmyndigheter. Informationsinsatsen sker i juni året innan den nya målperioden startar. Denna information ska gå ut till kontrollmyndigheterna, men bör också gå ut brett till andra myndigheter och intressenter i livsmedelskedjan.

Kommunikation med kontrollmyndigheter kan ske på olika sätt, exempelvis via webinarier och möten eller egna kanaler. Hur detta sker beslutar varje central myndighet.

Ta fram aktiviteter och stödmaterial

När de centrala myndigheternas tar fram aktiviteter och eventuellt stödmaterial är det viktigt att arbetet sker i dialog med de berörda kontrollmyndigheterna. Detta arbete kan börja redan i fas 1 då förslag till mål och andra synpunkter från kontrollmyndigheterna kommer in. När målen är beslutade lägger varje central myndighet sedan mer fokus på att utveckla och bearbeta sina aktiviteter och

stödmateriel. Aktiviteter och stödmateriel kan även utvecklas och kopplas på senare under en pågående målperiod.

Via referensgruppen har kontrollmyndigheterna under hela processen möjlighet att ge inspel, både när det gäller aktiviteter och utförande, och tankar om hur målen kan mätas och/eller rapporteras, detta inom de tidsramar som arbetsgruppen ger. Referensgruppen kan också användas i arbetet med att utforma aktiviteter och stödmateriel, till exempel för att säkerställa att dessa är relevanta och användbara för kontrollmyndigheterna.

Aktiviteter kan gälla hela målperioden eller vara kopplade till specifika år under målperioden. Inför kommande målperiod eller år ska mål, aktiviteter och hur uppföljning av mål och aktiviteter ska ske, exempelvis när det gäller rapportering vara klart senast första juni året innan. Kontrollmyndigheterna bör informeras om aktiviteterna i god tid året innan, för att kunna föra in dessa i sin verksamhetsplanering för kommande år. Mer detaljerat stödmateriel kan vara klart senare.

Kommunikation sker även löpande mellan de centrala myndigheterna för att se att processen går framåt, dra lärdomar och eventuell synkning av gemensamma mål.

Fas 3. Aktiviteter enligt de operativa målen och uppföljning efter målperiod

I denna fas startar och pågår den nya målperioden och då utförs aktiviteter enligt de operativa målen.

Under denna fas kan det vara aktuellt att ta fram eller uppdatera ytterligare aktiviteter och stödmateriel.

Arbetsgruppen håller kontakten för att se när gemensamma kommunikationsinsatser behövs eller andra möjligheter till samarbete finns. Vid behov kan även referensgruppen användas utifrån de behov som finns.

Årlig uppföljning och utvärdering

Utifrån de centrala myndigheternas interna rutiner utförs uppföljning och utvärdering av aktiviteter och operativa mål, det vill säga man går igenom om aktiviteterna har utförts och huruvida de har bidragit till de operativa målens uppfyllnad. Det utvärderas också hur arbetet med operativa mål fungerat, och justeringar kan ske vid behov. Kontrollmyndigheterna kan involveras i arbetet med årlig uppföljning och utvärdering.

Uppföljning och utvärdering efter målperiodens slut

När målperioden är slut utvärderar de centrala myndigheterna tillsammans styrningen (processen och metoderna) av kontrollen. Myndigheterna följer upp resultaten av kontrollen enskilt och rapporterar detta under våren enligt befintliga rutiner på respektive myndighet.

Bilaga 1. Visualisering av den gemensamma arbetsprocessen för operativa mål, med fokus på de olika myndigheternas enskilda och gemensamma arbete

Bilden nedan visar hur den gemensamma arbetsprocessen för arbetet med de operativa målen ser ut under en fyraårsperiod. Bilden visar de övergripande faserna och hur olika aktörer involveras i processen.

Varje central myndighet förväntas ha en mer detaljerad arbetsprocess med ett antal moment som passar den egna myndighetens förutsättningar och arbetssätt. Vissa steg i processen är gemensamma för de centrala myndigheterna, detta för att regelbundet kunna mötas och eventuellt se synergier och möjligheter till att samarbeta.

